

november 2012

SamenKerk 9

Uitgave van het Bisdom Haarlem - Amsterdam

Het mysterie voor
het voetlicht

pagina 6

De Nicolaas
wordt basiliek

pagina 10

Ontvangen van de Heilige Geest...

In dit nummer

Van de redactie	3
Het mysterie voor het voetlicht	4
Vernieuwing van de liturgie	6
Samen Kerk zijn in deze tijd	8
De Nicolaas wordt basiliek	10
Geboekt	12
Adventsactie	13
Van Onderop	14
De basisboodschap van het katholieke geloof	16
Diocesane missiedag	18
Dignitatis humanae	19
'n Beetje Crypto	20
Pauselijke zegen over de theologie	21
Vermeldenswaard	22
Diaconaal weekend	23
Donatus 160 jaar	24
Jongerenpagina's	26
West-Friese jongeren actief met Provider De Kaag	28
Onbekende geschiedenis	29
Personalia	30
De gestolen bron van Arsacal	32

Colofon

Samen Kerk is het informatieblad binnen het Bisdom Haarlem - Amsterdam en verschijnt tienmaal per jaar nummer 9 jaargang nr. 37

Verantwoordelijke redactie:
Margot de Zeeuw,
Wim Peeters, hoofdredacteur

Redactieadres:
Samen Kerk
Postbus 1053,
2001 BB Haarlem
Telefoon: (023) 511 26 60
Faxnummer: (023) 511 26 59
Giro 43509
E-mail: pvermeer@bisdomhaarlem-amsterdam.nl
Internet: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Medewerkers:
Marcel Poorthuis (Parels uit de Schattengrot)
Hein-Jan van Ogtrop (Kerkengek)
Floor Twisk (Onbekende Geschiedenis)
Stefan en Lisette van Aken (Huwelijk en Gezin)
Eleonora Hoekstra-Ros (Van Onderop)

Evert Veldman (Wereldwijd)
Mirjam Spruit - Borst (Jongerenpagina en Catechese)
Berry Klaassens
Marieke Waterlander

Abonnementsprijs:
€ 29,00 per jaar; buitenland: € 35,00 per jaar
Abonnementenadministratie: (023) 511 26 40

Advertenties:
Borgerpark Media
Postbus 8027
6060 AA Posterholt
Telefoon: (0475) 711 362
E-mail: info@borgerparkmedia.nl
www.borgerparkmedia.nl

Vormgeving/technische realisatie:
Novente vormgevers, Lunteren

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden overgenomen. Van sommige teksten en illustraties is de herkomst niet te achterhalen. Verantwoordelijken kunnen reageren via bovenstaand adres.

Diaconale zondag

11 november, het feest van de H. Martinus, valt dit jaar samen met de diaconale zondag. Het is mogelijk dat dit nummer van Samen Kerk u te laat bereikt, waarvoor onze excuses. De aanleiding is er echter niet minder om: niet voor niets geldt Martinus als de eerste niet-martelaar die door het christenvolk als heilige werd vereerd. Hij is befaamd om zijn prediking, maar echt bekend is het beeld van de Romeinse soldaat die de helft van zijn mantel (meer mocht niet, dat stond gelijk aan desertie) aan een bedelaar bij de poort van Tours gaf.

Bondgenoten is dit jaar het motto van deze diaconale zondag. De medemens is onze bondgenoot. Hoe onaanzienlijker, hoe minder voornaam, hoe minder invloedrijk, des te dierbaarder. Op 5 november hoorden we in het evangelie: "Wanneer je een feest geeft, nodig dan niet je vrienden, broers en bloedverwanten uit en ook geen rijke burens. Het zou kunnen zijn, dat zij op hun beurt jou uitnodigen en je het dus terugkrijgt. Maar als je een feestmaal geeft, nodig dan armen, gebrekkigen, kreupelen en blinden uit. Gelukkig zul je zijn, omdat zij het je niet kunnen vergelden."

En dat geldt voor alles wat wij hebben: het is niet van ons, het is er om te delen: onze vrije tijd, onze kennis, onze menselijke kwaliteiten, onze rijkdom, onze armoede. We delen omdat we niet terugkrijgen: anders wordt het handel. De vergelding is niet aan ons, wij hebben alles ook maar gekregen. In dit nummer legt Ernst Meijknecht van de diocesane Caritas, de betekenis uit van deze zondag, die uiteraard staat voor het hele jaar.

Basiliek

Groot feest in Amsterdam: de kerk van de H. Nicolaas is verheven tot basiliek. In het weekeinde van 8 en 9 december gaat het gebeuren, maar Kerkengek zou niet gek op kerken zijn, als hij niet reeds deze maand het statige neo-byzantijnse Godshuis in de schijnwerpers plaatst. Wervershoof, dat eigenlijk gepland stond in de reeks, moet nog even wachten.

In de bespreking van de Twaalf artikelen van het geloof zijn we aanbeland bij het grote mysterie van het christendom: "Die ontvangen is van de H. Geest". Het mysteriespel "De boodschap aan Maria" tracht aan dit geheim een theatrale vorm te geven.

Mgr. Punt vervolgt zijn uiteenzetting over geloof, Kerk en de toekomst van ons bisdom. Marcel Poorthuis toog met docenten en studenten van de TST naar Rome en doet verslag.

We hebben de Tien geboden voor het milieu, kerkelijke verzekeraar Donatus, het Jaar van het geloof, uiteraard, en nog een heleboel meer. Neem en lees, verwarm u in deze donkere dagen met de inhoud van dit nummer. De redactie heeft het met plezier gemaakt en hoopt dat u het met evenveel plezier leest. <

Wim Peeters, hoofdredacteur

Het mysterie voor het voetlicht

In de late Middeleeuwen was het “mysterie” dé uitingsvorm om de grote geloofsgeheimen: de zondeval, de menswording, het lijden en verrijzen van Christus, beeldend en in de volkstaal aan het gelovige volk voor te houden. Oorspronkelijk een liturgische vorm, werd het een meer theatrale, die buiten het kerkgebouw, bij gelegenheid van processies e.d., op wagens of tegen een toneelachtergrond gestalte kreeg. Een nog steeds bestaande traditie is die van Oberammergau waar eenmaal in de tien jaar het beroemde Passiespel wordt opgevoerd.

De Franse bekeerling Paul Claudel (1868-1955), diplomaat en schrijver, kind van de romantiek en sterk beïnvloed door de “visionaire” schrijver Rimbaud, gebruikt deze vorm voor zijn eerste grote werk “Het meisje Violaine” uit 1892, een spel dat hem zijn leven lang bezighoudt, en dat hij in een vierde (!) versie in 1948 publiceert onder de titel waarmee het dan al wereldwijd bekend en opgevoerd is: “De boodschap aan Maria”.

Melaats

Het stuk speelt in de “conventionele Middeleeuwen”, ten tijde van het optreden van Jeanne d’Arc. Violaine, (een woordspel rond de Maria-bloem het viooltje, en “violée”, de verkrachte vrouw) de volwassen dochter van Anne Vercors, een rijke boer uit de Champagne, neemt ’s ochtends vroeg afscheid van een gast, de bouwheer Pierre de Craon, van wie we vernemen dat hij kort te voren haar heeft willen verkrachten. Hij blijkt melaats te zijn, zodat Violaine medelijden met hem heeft. Zij kust hem ten afscheid, opgemerkt door haar verbaasde zuster Mara (“de bittere, liefdeloze”).

Diezelfde dag vertelt haar vader zijn vrouw dat hij Violaine uithuwelijkt aan de boer Jacques Hury en dat hij op bedevaart naar Jeruzalem gaat, om te bidden voor een einde aan de verdeeldheid van Frankrijk en van de Kerk (het is de tijd van de ballingschap van de paus in Avignon, en van de tegenpauzen). Hij maakt de verloving van de jonge mensen nog mee en vertrekt. Zus Mara bemint Jacques en is jaloers op Violaine. Zij wekt in Jacques argwaan ten aanzien van zijn verloofde en deze hoort van Violaine in een zeer dramatische scene dat ook zij melaats is geworden. Dat stijft hem in de overtuiging dat Mara gelijk had, hij overlaadt de onschuldige Violaine met verwijten van ontrouw en

brenkt haar op haar eigen verzoek naar de leprozerie van Géyn.

Zeven jaar later, tijdens de kerstnacht, wachten boeren op het voorbijkomen van Jeanne d’Arc, die op weg is naar Reims om de kroonprins te laten kronen. Daar arriveert Mara, die aan haar inmiddels blinde en wanstaltige zus het kind brengt van haar en Jacques. De kleine is overleden. Mara’s woeste verdriet en haar vergaande uitdaging van God ontrukken aan Violaine een wonder: de kleine Aubaine komt weer tot leven, maar haar donkere ogen zijn blauw geworden, als die van Violaine.

Angelusklok

Dit wonder verzoent de zussen niet, maar wekt nog meer haat op in Mara jegens Violaine: nu is zij jaloers op haar heiligheid, en duwt haar in een zandgroeve om haar te doden. Jacques staat op het punt om de waarheid te ontdekken, wanneer de vader terugkeert met in zijn armen de stervende Violaine. Mara rechtvaardigt zich bitter, ten overstaan van allen. Violaine komt nog eenmaal bij bewustzijn en vergeeft haar hele familie in alle vredigheid. Boven haar lichaam bekrachtigt de vader de verbintenis tussen Jacques en Mara. Terwijl dit gebeurt, klinkt vanaf het klooster op de berg de Angelusklok, die het eerste christelijke geheim verkondigt, de boodschap van de engel aan Maria. Bij een zo korte samenvatting kan de nuchtere Noordelijke lezer de indruk krijgen dat het een gedateerd melodramatisch werkje betreft. Niets is minder waar. De rijke symboliek, bijvoorbeeld van de bouwheer die het meisje heeft willen verkrachten, daarop zijn melaatsheid ontdekt en een schrijn bouwt voor de Eucharistie. De zandgroeve, het bijna-graf van Violaine, waaruit het materiaal komt dat de kerk moet doen verrijzen. De

De kus van Pierre de Craon

verdeeldheid, in het land, in de Kerk en in de familie, die alleen door het offer van de heilige (Jeanne d’Arc, Anne Vercors, Violaine) kan worden opgeheven. Het is een meeslepende, beeldende aanstippling van het mysterie van God die uit liefde voor de mens het menselijke bestaan komt delen en verheffen. Jammer genoeg is er (nog) geen Nederlandse uitgave van dit meesterwerk. <

Wim Peeters (met dank aan de Société Paul Claudel)

Affiche voor een opvoering van De boodschap aan Maria uit 2011.

Grotere betrokkenheid

Vernieuwing van de liturgie

Niets van het Tweede Vaticaans Concilie is zo zichtbaar als de veranderingen in de liturgie, beschreven in het eerste conciliedocument 'Constitutie over de heilige liturgie' (*Sacrosanctum Concilium*). Veranderingen die vooral als doel blijken te hebben de gelovigen actief bij de liturgie te betrekken.

Geboren na het Concilie ben ik niet vertrouwd met de liturgie van voor die tijd, maar toen ik eens een Tridentijnse Mis meemaakte, besepte ik hoeveel er veranderd is. De verhalen van mensen bevestigen dat. Met name de 'afschaffing' van het Latijn is voor velen een teleurstelling geweest, terwijl anderen dat juist van harte hebben toegejuicht. Toch is van afschaffing van het Latijn geenszins sprake als je de Constitutie over de heilige liturgie leest. Wel van een grondige vernieuwing en de uitdrukkelijke wens dat de gelovigen meer actief kunnen deelnemen.

In het document wordt allereerst in mooie bewoordingen gesproken over wat liturgie is. Dat zij zichtbaar is, maar vervuld van onzichtbare werkelijkheden. Dat het gaat om het vieren van het Paasmysterie waarmee wij hier op aarde bij wijze van voorproef deel krijgen aan de hemelse liturgie en waarop je je als gelovige moet voorbereiden door je leven als christen. Dat Christus aanwezig is in de bedienaar van de liturgie en het offer, in het woord en in de gelovigen die bidden en zingen. Dat de Eucharistie het hoogtepunt is waarnaar de kerk streeft en de bron waaruit al haar kracht voortvloeit.

Actief en volledig deelnemen

Aan de bedienaren van de liturgie wordt gevraagd erop toe te zien dat de gelovigen met begrip, actief en met vrucht deelnemen. Dit volledig en actief deelnemen van heel het volk moet bij de vernieuwing en bevordering van de heilige liturgie de volle aandacht krijgen, houdt de Constitutie over de heilige liturgie ons voor. Het gaat dan bijvoorbeeld om acclamaties, antwoorden, psalmgezang, antifonen, liederen, handelingen of gebaren en lichaamshoudingen. De actieve, inwendige en uitwendige deelneming aan de liturgie door de gelovigen, als een uitdrukkelijke wens van het Concilie, is misschien

wel de grootste verandering in de liturgie, waar andere veranderingen uit voortgevloeid zijn.

In de woorden van het Concilie gaat het bij het vernieuwen van de liturgie alleen om de veranderlijke delen die in de loop der tijden kunnen wisselen en die zelfs moeten wisselen, wanneer er soms iets is ingeslopen dat minder aan de eigen aard van de liturgie zelf beantwoordt. Zo werden de riten beknopter, waarbij onnodige herhalingen werden vermeden en zo aangepast dat ze weinig of geen uitleg nodig hebben. Ook moest er een rijkere en meer aangepaste lezing van de Heilige Schrift komen. Het gebruik van de landstaal kreeg een ruimere plaats, vooral bij de lezingen en aansporingen, bij

De vernieuwing van de liturgie heeft de betrokkenheid van mensen vergroot.

bepaalde gebeden en gezangen. De Latijnse taal moest in de Latijnse ritussen bewaard blijven, al konden de plaatselijke bisschoppen zelf ook beslissingen nemen over het gebruik van de landstaal en de omvang daarvan.

Het Concilie vraagt ook aandacht voor de eigen aard en de tradities van de verschillende volkeren binnen de Kerk. Er mag geen sprake zijn van starre gelijkvormigheid, ook niet in de liturgie, maar er moet juist ruimte gelaten worden voor aanpassingen aan de onderscheiden groeperingen, streken en volkeren. Ook wordt er ruimte gevraagd voor experimenten onder leiding van de plaatselijke kerkelijke autoriteiten, waarbij aparte commissies moeten worden opgericht om deze experimenten te onderzoeken en bevorderen.

Foto: Steef Pardoën, Uijgeest

Enorme verandering

Daar waar het expliciet over de viering van de Eucharistie gaat, wordt opnieuw gesproken over een actieve deelname van de gelovigen: Alle inspanningen die de Kerk doet, zijn er op gericht dat de christenen bij het geloofsmysterie van de Eucharistie niet als buitenstaander of zwijgende toeschouwer aanwezig zijn, maar dat zij er door middel van de riten en gebeden een goed begrip van krijgen en zo bewust, met godsvrucht en actief aan de heilige handeling deelnemen.

Ik heb vaak gehoord dat mensen vroeger onder de Mis de rozenkrans baden of zelf aan het lezen waren. Het lijkt

erop dat het Conciliedocument juist daar verandering in heeft willen brengen. De landstaal is daar een goed middel voor, maar ook de aandacht voor de eigenheid van een land of streek en de vele acclamaties waar de huidige liturgie zo rijk aan is. Dat alles heeft de betrokkenheid van mensen zeker vergroot, in velerlei opzicht. In die zin heeft het Tweede Vaticaans concilie zonder meer een enorme verandering teweeg gebracht. <

Diaken Eugène Brussee

Samen Kerk zijn in deze tijd

In een vorig artikel heb ik geprobeerd voor ons 'samen kerk zijn nu' een spiritueel fundament te leggen. Ik ben begonnen bij Jezus en de vroege kerk. Nu wil ik van daaruit een brug slaan naar de kerk van vandaag. In een boek van Kardinaal Koch vond ik een prachtig citaat van de Franse schrijver Saint-Exupéry. Als je een groep mensen ertoe wil brengen een schip te bouwen, schrijft hij, dan moet je niet beginnen met het aandragen van hout en gereedschap, maar dan moet je allereerst in hen het verlangen wekken naar de weidse, eindeloze zee. Dan gaan ze vanzelf bouwen. Zo is het ook met de kerk. De crisis in de kerk is niet primair een crisis van structuren, maar van geloof. Organisatie en financiën zijn belangrijk, maar secundair. Eerst komt het geloof. We zullen ons eerlijk de vraag moeten durven stellen: Leeft dat verlangen naar de verre horizonten van de hemel, naar de liefde van God en naar de schoonheid en vreugde van een leven als zijn volk, nog zó krachtig in ons dat anderen erdoor geïnspireerd worden? Als dat niet zo is, dan begint daar vernieuwing en evangelisatie.

We zeggen het zo vaak en zo gemakkelijk: we zijn een missionaire kerk en denken dan – typisch westers – meteen aan beleid, nota's, organisatie en activiteiten. Het is allemaal nodig, maar niet primair. Getuige zijn heeft meer te maken met inspiratie dan met organisatie. Het is een verantwoordelijkheid die we allemaal samen dragen. Ik herinner me een Duitse zuster die ik jaren geleden mocht ontmoeten. Zij had het als persoonlijke missie op zich genomen om iedere dag aanwezig te zijn in de drukke winkelgalerij van een grote stad. Ze zat daar op een stoeltje met wat evangelisatiemateriaal, elke dag van de ochtend tot de avond, jaar in jaar uit. Ze raakte niet uitverteld over de duizenden mensen, ieder met een eigen verhaal, die ze had mogen bemoeiden, hoop geven en kunnen openen voor de liefde van God. Of die jonge man die mij tijdens een kerstmaaltijd voor daklozen in Amsterdam toevertrouwde dat hij bewust het bestaan van een dakloze had gekozen, niet uit noodzaak, maar om hun leven te delen, hen van binnenuit te kunnen helpen en ook de vreugde van z'n geloof te kunnen uitdragen. In de ogen van de wereld onzin, in Gods ogen groots.

Natuurlijk is evangelisatie ook een taak van de kerk in het algemeen, van bisdom en parochie. Het is één van de pijlers van onze regiovorming. We vragen samenwerking van parochies op het gebied van liturgie en pastoraat, maar ook van catechese, jeugdwerk, caritas etc. Een groter

draagvlak schept nieuwe mogelijkheden en kansen. Voor het bisdom zie ik vooral een taak in het stimuleren en ondersteunen. Naast het niveau van de parochies en regio's zijn we bezig een niveau te vormen van 'religieuze centra', zo noem ik het maar. Het zijn plekken die ten dienste staan van gelovigen en parochies en waar mensen nieuwe inspiratie kunnen opdoen. Kloosters en gemeenschappen vervullen deze functie, maar ook sommige grotere parochies. De Tiltenberg biedt opleiding en toerusting op velerlei gebied. Het diocesaan heiligdom Heiloo verzorgt, onder andere met hulp van bisdom-medewerkers en zusters, verdieping voor jongeren, gezinnen en individuele gelovigen, alsook impulsdagen voor catechese, diaconie en missie. Diaconale instellingen maken de zorg voor kwetsbare mensen concreet. Bijzonder vruchtbaar blijken ook reizen te zijn. Parochies organiseren bedevaarten waar mensen gesterkt van terugkomen. De wereldjongerendagen zet veel jonge mensen werkelijk in vuur en vlam. Een groep jongeren uit West-Friesland bezocht de kerk in Burundi en kwam met nieuwe inspiratie weer thuis. Missie is niet alleen geven, je krijgt er ook veel voor terug. We zijn een wereldkerk en dragen elkaar over de grenzen van volk, ras, taal en cultuur heen.

Inspiratie uit de jonge kerken

Als bisschopreferent voor missie krijg ik vaak bezoek van bisschoppen uit Azië en Afrika. Het

is fascinerend hun verhalen te horen. Je komt binnen in een totaal andere wereld. Een bisschop uit Nieuw-Guinea vertelde dat zijn bisdom ongeveer vijf maal zo groot is als Nederland en verdeeld in twintig parochies. Ons hele bisdom zou in die verhoudingen één relatief kleine parochie zijn. Een groepje priesters woont bij een centrale kerk in de parochie. Daarnaast zijn er tientallen kleine gemeenschappen van gelovigen in dorpen, verspreid over het hele gebied. Ze staan onder leiding van een catechist. Ze komen samen om te bidden en de Schrift te lezen. Vrijwilligers geven catechese aan de kinderen en ze delen met elkaar zorgen en goederen. Als een priester in een van de dorpen komt om Eucharistie te vieren, dan is het volkomen normaal dat gelovigen uit andere dorpen in de buurt drie of vier uur lopen om de Heilige Mis bij te wonen. Datzelfde vertelde een bisschop uit Burundi. In het dorp waar Eucharistie gevierd wordt, is het feest. De mensen staan in een lange rij om eerst het Sacrament van de biecht te ontvangen. Tientallen kinderen worden gedoopt. En de Eucharistieviering is het hoogtepunt van de dag. De bisschop van Miaou uit Noord India vertelde hoe hij een keer honderden volwassenen tegelijk in de kerk opnam. Zoals gebruikelijk stelde hij de reeks geloofsvragen die de kerk bij doop en vormsel voorschrijft. Totdat er een man opstond die zei: "Bisschop, stopt u nu eens met al die vragen. Denkt u dat we twee dagen gelopen hebben om hier te zijn als we niet zouden geloven?" Toen heeft hij de vragen verder maar gelaten. Diezelfde bisschop vertelde hoezeer de mensen leven vanuit het gebed. Iedere gemeenschap begint en eindigt de dag met gezamenlijk gebed. Bijna overal houdt men ook nachtwakes. Geloof is voor hen geen theorie, maar een levende relatie met de verrezen Heer.

Terug naar de kerk in Nederland

Wat betekent dit nu allemaal voor onze Nederlandse en Haarlemse kerk? Ik denk dat we allereerst van de jonge en arme kerken kunnen leren om meer een kerk

van gebed te worden. Ik wil dit zelf ter harte nemen en leg het ook neer bij onze parochies en gelovigen. Het tweede is dat zij ons weer een dieper besef aanreiken van gemeenschap, waarin gelovigen echt broeders en zusters zijn in Christus en geloof en leven daadwerkelijk met elkaar delen. Het derde is de plaats van de heilige Eucharistie als hart van het parochieleven. Ik weet het, het kan niet altijd en niet overal, maar de jonge kerken kunnen ons de liefde weer leren voor dit oersacrament, waarin het door God geschonken heil in z'n volle omvang tegenwoordig is. Zij zien er reikhalzend naar uit en brengen daarvoor grote offers.

Natuurlijk komen wij uit een andere geschiedenis en leven in een andere cultuur. De woord- en communieviering heeft bij ons een vaste plaats gevonden om het Lichaam van Christus niet te onthouden aan mensen die geen toegang hebben tot de heilige Eucharistie, maar als het wordt tot een uitwisselbare viering met de Eucharistie, dan is er theologisch en spiritueel iets fout gegaan. Oprecht waardeer ik het verlangen en de grote inzet van velen om ook de kleinere lokale gemeenschap bijeen te houden. Toch denk ik dat juist de jonge kerken ons leren dat lokale gemeenschap zich realiseert op velerlei wijzen en de bredere Eucharistische gemeenschap volstrekt niet uitsluit. Dat zien we al bij de vroege kerk. In het midden van de tweede eeuw beschrijft de martelaar Justinus de zondag als de dag van de Eucharistie, waarbij "allen die in de steden of het land eromheen verblijven, samenkomen op een gemeenschappelijke plaats". Overigens was dat ook bij ons duizend jaar lang normale praktijk en formuleert de Kerk het bijwonen van de Eucharistie op zondag of zaterdagavond nog steeds als een heilige plicht, tenzij het echt niet kan. De vurige wens van de Heer bij het Laatste Avondmaal dat zijn leerlingen samen zouden blijven komen om zijn Levensoffer te vieren, verdient het dat de priesters van de regio naar vermoren Eucharistie vieren in de verschillende

kerken en de parochies hun tijdstippen daarop aanpassen. Is er in een kerk zelden Eucharistie mogelijk, dan kan men aan de wens van de Heer tegemoet komen door zich regelmatig aan te sluiten bij de centrale kerk in regio of parochie. Zo worden we echt een 'gemeenschap van gemeenschappen' en blijven de Eucharistische gemeenschap die de kerk altijd geweest is.

Van samenwerking naar fusie

Parochies werken samen om vitaler te zijn en een krachtiger getuigenis te kunnen geven. Dat staat voor mij voorop. Want er zijn duidelijke tekenen van hoop. We zien het in een verfrissende openheid bij jonge mensen en aan een toename van het aantal zogenaemde 'nieuwe katholieken'. Toch zien we natuurlijk ook dat we als kerk kleiner zijn geworden en dat heel wat parochies grote financiële problemen hebben. Uit het nieuws hebt u wel meegekregen hoe in alle bisdommen drastische fusieprocessen gaande zijn. Ook bij ons wordt gefuseerd, zij het minder drastisch. Soms wordt een regio één nieuwe parochie. Soms ontstaan binnen een regio twee of drie nieuwe grotere parochies. We noemen dit partiële fusie en we proberen daarbij zoveel mogelijk een 'natuurlijke logica' te volgen, in goed overleg met de regiobesturen. Eind 2013 hopen we de nieuwe parochie-indeling af te ronden. Kerksluiting is geen prioriteit, maar soms financieel onvermijdelijk. Hiervoor nemen we wat meer tijd. Maar nogmaals: reorganisatie is geen doel op zichzelf; het is een middel om als kerk sterk te staan in een veranderende tijd, materieel en structureel en bovenal spiritueel. Alleen als we innerlijk vitaal zijn, hebben we de mens van nu iets te bieden. Alleen als we merkbaar voor de wereld leven en getuigen vanuit de kracht van de Opgestane Heer in ons midden, zullen mensen weer tot Christus en zijn Kerk komen en prognoses worden bijgesteld. <

Jozef Marianus Punt
Bisschop van Haarlem – Amsterdam

De Nicolaas wordt basiliek

Ieder jaar komt de goedheiligman aan bij deze kerk: de derde Sint Nicolaaskerk van Amsterdam. De eerste (rond 1300 begonnen) heet tegenwoordig 'Oude Kerk'. De tweede St. Nicolaaskerk (in 1663 in gebruik genomen) staat op de hoek van de Heintje Hoekssteeg en is beter bekend als 'Onze Lieve Heer op zolder'. De grote Nicolaaskerk staat aan de Prins Hendrikkade. Het gemeentebestuur raadde Cuypers als architect aan, dan zou de kerk goed passen bij het stationsgebouw van dezelfde architect, maar de katholieken waren de bevoogding door de burgerlijke overheden beu en kozen Adrianus Cyriacus Bleijs uit Hoorn. Hij had kleinere kerken gebouwd: de St. Victor in Obdam en de St. Cunera van Nibbixwoud en hij had een grote 'proefkerk voor de Nicolaas' gebouwd: de Cyriacus in Hoorn. Neo-barok is de stijl van laatstgenoemde kerk en zou ook de stijl zijn waarin de Nicolaas in Amsterdam zou worden gebouwd.

Niets ten nadele van de Cyriacuskkerk, maar de helmen van de torens van Amsterdam zijn beter gelukt dan die in Hoorn. Ook de asymmetrische plaatsing van de torens (de ene staat meer naar voren dan de andere) is boeiend. De kerk is goed gelukt. In 1887 dichtte men daarom enthousiast: 'Amstels oudste tempelbogen, ons ontnomen door den Geus, staan herboren aan de zoomen, van de zilte waterstroomen, statig, krachtig als een reus.' De ondergang dreigde halverwege de vorige eeuw toen overijverige kerkelijke planners hem hadden afgeschreven. Actie van Amsterdamse 'leken' (ere wie ere toekomt!) blokkeerde deze plannen en een totale restauratie volgde. De kerk baadt, sinds die in 2002 voltooid is, in een aangenaam licht. Dat bereikt ons beneden doordat de ramen in de koepel weer geopend zijn en door de nieuwe beglazing van het schip, naar ontwerpen van

Jan Dibbets, die ook de ramen voor de kathedraal van Blois ontwierp. En dan is er ook nog het elektrische binnenlicht dat de muurschilderingen en andere versieringen aangenaam bijlicht.

Muurschilderingen en kruiswegstaties

Dunselman ontwierp een serie interessante muurschilderingen over het mirakel van Amsterdam en de geschiedenis van Sint Nicolaas. Er is veel op te zien en toch zijn ze niet druk. Zeer opmerkelijk zijn de kruiswegstaties. In milde tinten wordt het lijdensdrama van de Messias verbeeld. 'Maar moest dit alles niet zo geschieden?' Dat wordt tot ons 'gezegd' in een reeks van 14 taferelen uit het Oude Testament, waarin hetzelfde verhaal wordt verteld als in het Nieuwe. De serie eindigt

De basiliek vanuit de lucht

met Jezus' graflegging (de 14^e statie) en die wordt gecombineerd met het verhaal van Jona, die van boord wordt gegooid (Jona 1,15) en in de holle zee verdwijnt. We horen nog niets van de goede afloop waarbij Jona door God wordt gered, die daartoe een groot zeemonster in dienst neemt om de profeet op te vissen (Jona 2,1). Maar ook bij de kruisweg ontbreekt de goede afloop. Net als in de Matteüs-passie eindigt het beeldverhaal aan de wand bij het 'Wir setzen uns mit Tränen nieder'. Het Paaslicht is in de laatste kruiswegscène nog niet te zien. Als wij de ogen opheffen naar de koepel wel.

De koepel

Het nieuwe altaar in de kerk staat daar midden onder. Ik hoorde eens een prachtige preek over de engelen Gods, die een zekere voorkeur zouden hebben voor koepelkerken omdat ze daar de ruimte hebben om boven het altaar te kunnen verwijlen. Maar ze verwijzen (net als de engelen van Bethlehem) naar de heiligheid van het gebeuren beneden, daar waar God zelf aanwezig wil zijn in het midden van de gemeenschap in 'Mokum'. Die erenaam gaven de Joden die Amsterdam bewoonden hun stad: Mokum Alef (Alef = nummer één). De heiligste plaats op aarde, na Jeruzalem natuurlijk.

Nu basiliek

Op 9 december worden in Amsterdam de feestelijkheden rond het 125-jarig bestaan van de kerk afgesloten. Vanaf die dag mag de kerk de titel 'basiliek' voeren. De stad Rome kent de oerbasiliek: de Sint Pieter, de Paulus buiten de muren, de Maria Maggiore enzovoorts. Over de wereld verspreid staan kerken die ook die titel mogen voeren. Het moeten a) wel bijzondere bouwwerken zijn (dat is de Nicolaas). Het moeten b) plekken zijn van bijzondere devotie. Dat mag van deze kerk gezegd worden met haar bijzondere patroon, St. Nicolaas, de bisschop die in Nederland hevig wordt

vereerd (zij het wat profaan), maar die vooral de patroon is van mensen die de wereldzeeën bevaren. Zijn levensverhaal, van betekenis voor ieder die de levenszee bevaart, is in de kerk afgebeeld. Dat geldt ook voor het Mirakel van Amsterdam van 1345.

Sinds 1489 mag Amsterdam de Keizerskroon in zijn wapen voeren. Een gunst die toen door keizer Maximiliaan van Oostenrijk, een grote 'fan' van de Devotie van het H. Mirakel van Amsterdam, de stad verleende. Vorig jaar kwam een nazaat van hem, Karel van Habsburg de kerk bezoeken. De laatste voorwaarde: c) de kerk moet veel bezoekers trekken. De kerk heeft ook het grootste aantal volwassenden van ons bisdom. Een zeer gelukkig verschijnsel, dat we ook elders mogen meemaken. De kerk puilt ook uit bij de jaarlijkse Stille Omgang van de jongeren die in de Nicolaas start. Talloze toeristen en pelgrims bezoeken de kerk, die iedere middag open is. Ook tijdens het nu binnenkort afgesloten jubileumjaar konden vele diensten worden genoemd waarbij de kerk uitpilde. Dat was ook het geval bij de maaltijd voor de drugsverslaafden en het symposium over de kerk in Amsterdam in de toekomst. Dit als tegengeluid van 'de kerken lopen leeg'.

Amsterdam, ooit begonnen als een onooglijk klein middeleeuws plaatsje, is nu een wereldstad waarin talloze mensen op zoek zijn naar de zin van hun leven. Op 8 december zal bij een oecumenische vesperviering in aanwezigheid van het stadsbestuur en andere illustere persoonlijkheden worden bekend gemaakt dat de kerk vanaf die datum Basiliek mag heten. De wapenspreuk van de Basiliek is aan het leven van St. Nicolaas ontleend waar hij zegt: 'Navigantibus domum cum benedictione'. Vrij vertaald: 'de mensen die op weg zijn naar hun huis wil ik zegenen'. We hopen dat de velen die de Nicolaasbasiliek in de komende jaren

zullen bezoeken, gezegend hun weg naar huis mogen vinden. <

Hein Jan van Ogtrop, Haarlem

Gegevens zijn geleverd door de trotse Administrator van de Basiliek, Mgr. Jan van Burgstede.

Een overzicht van de activiteiten in de St. Nicolaasbasiliek vindt u op de website >> www.nicolaas-parochie.nl

De koepel

De Heilige Nicolaas

Foto's: Steef Pardoen

Nieuwe bundel van CSLK Ondernemen en Christelijke Ethiek

Het Centrum voor de Sociale Leer van de Kerk heeft haar vijfde bundel gepubliceerd. Daarin zijn de lezingen van de studiemiddag 'Ondernemen en Christelijke Ethiek' op 11 mei 2012 opgenomen. Deze studiemiddag is goed bezocht; door de economische crisis lijkt de vraag naar ethische gedragslijnen te groeien. De artikelen in de bundel volgen het programma van de studiemiddag. De bijdragen zijn van de hand van prof. dr. J. Graafland, prof. dr. G. van Wissen, ing. S. Van Harlingen en drs. L. Andringa. Om de bundel compleet te maken, heeft het CSLK besloten twee zeer relevante en actuele documenten toe te voegen: Pontifical Council for Justice and Peace, "Towards Reforming the International Financial and Monetary Systems in the Context of Global Public Authority" en Commission of the Bishops' conferences of the European Community, "A European Community of Solidarity and Responsibility, A statement on the EU Treaty Objective of a Competitive Social Market Economy"

U kunt de bundel bestellen door een e-mail te sturen aan de secretaris van het CSLK, mevrouw M. Karsten-Vrusch, mkarsten@tiltenberg.org. Prijs: € 9,95 plus verzendkosten € 1,76. Zodra het bedrag is ontvangen op rekening nummer 4986352 t.n.v. Centrum voor de Sociale Leer van de Kerk (CSLK), Vogelenzang, o.v.v. Bundel 'Ondernemen en Christelijke ethiek', ontvangt u de bundel zo spoedig mogelijk. Meer informatie over het CSLK en haar publicaties treft u aan op de website www.cslk.nl.

Wat betekent het voor mijn leven? Bezinning op geloven.

Het boek "Wat betekent het voor mijn leven? Bezinning op geloven" van J.C. v.d. Linden pr, is een aanrader voor iedereen die door zijn of haar vrijwilligerswerk binnen de kerk geconfronteerd wordt met vragen aangaande geloof en maatschappij. Het sluit dan ook volledig aan op de doelstelling die

de schrijver beoogd heeft. Vanuit zijn jarenlange ervaring geeft Van der Linden antwoord op geloofsvragen die vaak opkomen op belangrijke levensmomenten. De opzet en de inhoud van het boek nodigen uit tot lezen en herlezen.

Het boek is ingedeeld in drie delen. In deel 1 stelt de auteur het geloven in Jezus Christus centraal. Hij behandelt de vraag 'Wat is geloven nu eigenlijk?', de openbaring van God, en 'Wie was Jezus?' Dit deel is duidelijk geschreven. In deel 2 wordt de kerk van de eerste eeuwen behandeld, van de apostelen tot het Concilie van Chalcedon. In dit tweede deel is het vooral de inhoud van de onderwerpen die ons als lezer een beeld geven van de jonge kerk die haar vorm krijgt en de geloofswaarheden die in deze periode worden omschreven. Het derde deel behandelt de vragen die men het meeste tegenkomt bij het werken in en voor de kerk. Werkelijk aan bijna alles is gedacht in dit deel en zal de lezer ook veel duidelijkheid geven in die zaken waar men niet direct een antwoord op zou kunnen geven.

Dit laatste is het sterkste punt van dit boek. Het is een informatief boek, een 'leer'-boek en een naslagwerk tegelijk. Ieder hoofdstuk wordt afgesloten met enkele persoonlijke vragen aan de lezer, een ideale aanleiding om het gelezen en geleerde uit dit hoofdstuk nog eens te overdenken en te laten landen. Kortom: een aanrader voor iedereen die als vrijwilliger in de kerk werkt, maar ook voor iedere gelovige die meer wil weten over zijn of haar geloof.

Berry Klaassens

Caritas

Mgr. Punt neemt het eerste exemplaar in ontvangst van "Caritas - naastenliefde en liefdadigheid in de diaconia van de Kerk" uit handen van auteur dr. Erik Sengers. Sengers is stafmedewerker van het bisdom. Het boek, verschenen bij Eburon, zal in Samen Kerk in een volgend nummer besproken worden.

Tien geboden voor het milieu

Geslaagde studiemiddag van Adventsactie en CSLK

Zo'n 40 mensen verzamelden zich zaterdag 20 oktober om met elkaar te praten over duurzaamheid en de rol van de kerk daarin. De middag was een gezamenlijk initiatief van de Bisschoppelijke Adventsactie en het Centrum voor de Sociale Leer van de Kerk. Het werd een geanimeerde middag, waarin veel ruimte was voor uitwisseling.

Guus Prevoo, missionair veldwerker bij Vastenactie en Adventsactie, verzorgde de inleiding. Hij behandelde aan het hand van het prachtige hongerdoek Behoud de Schepping de 'Tien geboden voor het Milieu' die het Vaticaan onlangs heeft gepubliceerd. Thema's als 'gebruiken in plaats van misbruiken' en menselijke waardigheid passeerden de revue. MOV'er Peter Oorthuizen vertelde over zijn inzet voor Cuba en duurzame landbouwprojecten aldaar. Daarna werd in kleine groepjes gediscussieerd aan de hand van een aantal vragen en stellingen. Zo bleek de vraag 'wat is het verschil tussen reguliere milieugroepen en kerkelijke milieugroepen' best lastig te beantwoorden. Er werden ook praktische tips uitgewisseld. Zo vertelde een deelnemer over het kleine kringloopwinkeltje in de vorm van een paar planken in de kast dat in het parochiecentrum van haar parochie is ingericht. Hier kunnen mensen spullen uitwisselen die de een niet meer nodig heeft en de ander juist weer kan gebruiken. De middag werd besloten met een meditatieve viering in de kapel van De Tiltenberg.

Wie nieuwsgierig is naar de Tien geboden voor het Milieu kan ze nalezen op de site van de Adventsactie: >> www.adventsactie.nl

U bent van harte welkom:

Inspiratiedag Adventsactie op 1 december

Op 1 december organiseert de Adventsactie een Inspiratiedag. De bijeenkomst vormt het officiële startschot voor de jaarlijkse Adventsactie, die op 2 december begint. Iedereen die betrokken is bij missie- en ontwikkelingswerk of gewoon de Adventsactie een warm hart toedraagt, kan vanmiddag inspiratie opdoen, gelijkgestemden ontmoeten en kennismaken met de projecthouders en de projecten die de Adventsactie dit jaar ondersteunt. Er is een afwisselend programma opgesteld, met onder andere speeddates met de projecthouders van Adventsactie, workshops en een gebedsmoment.

Praktische informatie

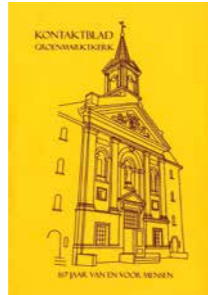
Datum: 1 december; locatie: Pastoraal Centrum St. Michaël-Laurens, Kerklaan 31, De Bilt. Tijd: 11.30 uur tot uiterlijk 18.00 uur. Inloop vanaf 11.00 uur. Er wordt gezorgd voor een lunch. Er zijn geen kosten verbonden aan deelname, er is wel de mogelijkheid voor een vrijwillige bijdrage.

door Eleonora Hoekstra-Ros

De Groenmarktkerk in Haarlem

wil het Sint Maartenfeest groots vieren. Het thema van de viering is : de gulle gever. Op zondag 11 november, de dag dat mijn lichtje branden mag, is er in de kerk een groots spektakel ter ere van Sint Maarten. Op die dag is het gebruikelijk dat kinderen met een lampion langs de deuren gaan en na het zingen van een lied snoep krijgen. De Groenmarktkerk besteedt veel aandacht aan deze heilige in een feestelijke viering met veel dans en muziek. Aanvang: 16.00 uur. Kosten: een euro en twee voor volwassenen. Kinderen moeten zelf een lampion meenemen.

De commissie "Ziekendag" van de R.-K. Parochie Zeewolde

verzorgt ieder jaar een dag voor de zieken en ouderen met hun partners uit de parochie. Dit jaar wordt het gehouden op dinsdag 13 november in Open Haven van 10.00 - 15.00 uur met als thema: Zonder elkaar is iedereen alleen. De dag begint met het vieren van de Eucharistie en sluit met de zegen en handoplegging. Daarvoor is er tijd voor ontmoeting en een kopje koffie. 's Middags is er tijd voor ontspanning.

De R.-K. Kerk van de H. Franciscus Xaverius te Amsterdam

en sinds 1654 bediend door paters Jezuïeten, zegt in haar informatieblad van de Krijtberggemeenschap dat zij een ziekendag op 9 november houden. Het thema is: "Wandelen in Zijn Licht". De dag begint om 9.30 uur en is speciaal voor de zieken en ouderen die zich lichamelijk minder weerbaar voelen worden.

ROOMS KATHOLIEKE KERK VAN DE HEILIGE FRANCISCUS XAVERIUS sinds 1654 bediend door paters Jezuïeten

De felicitatiekaartenschrijfster van de **R.-K. Parochie Heilige Maria, Sterre der Zee te den Helder - Julianadorp** stopt er mee. Een opvolgster wordt gezocht. Ieder jaar bij een verjaardag krijgt een parochiaan een verjaardagskaart in de bus. Als je ouder bent dan 75 jaar, wordt deze kaart meestal persoonlijk overhandigd. De namen van de jarigen worden onder de wijkvertegenwoordigers verdeeld. Zij moeten per toerbeurt een week lang de felicitatiepost in de parochie bezorgen. Een opvolger wordt voor de parochianen in de **Vredeskerk** gezocht.

Parochiegemeenschap Haarlemmerliede is dit jaar vroeg met zijn kerstactie. Diaken J. Versteeg en echtgenote doen veel voor het ziekenapostolaat in Nederland en over de grens. Voor een kindertehuis in Hongarije weten zij dat dit tehuis grote behoefte heeft aan verzorgingsartikelen. Aanvankelijk lag het in de

bedoeling deze alledaagse zaken in te zamelen. Toch heeft het parochiebestuur hen geadviseerd een collecte te houden rondom de adventstijd. Zij kunnen dan gerichte zaken aankopen en specifiek voldoen aan de behoeften van het kindertehuis.

In veel parochiebladen wordt gesproken over filmmiddagen om elkaar te ontmoeten en om gezamenlijk te kijken naar een film. Na afloop volgt er meestal een discussie in het parochiezaaltje. Een kleine bijdrage wordt gevraagd en vrijwilligers schenken een kopje koffie of thee.

De Parasol, een parochieblad van H. Augustinus Noord te Amsterdam meldt in haar septembernummer van 2012 over ZINema, een oecumenisch filmhuis in Midden-Noord, en zegt dat honderd minuten beeld meer zegt dan honderdduizend woorden. Dit najaar presenteert ZINema maandelijks een film met als thema: Buiten verwachting.

Voor ons allen klinkt het nog heel ver weg als we nu al gaan

praten over de veertigdagentijd. We moeten het kerkelijk jaar nog afsluiten en de kerstboom nog neerzetten. De pastor van de **Andreasparochie in Almere Buiten** denkt dat hij de tijd hard nodig heeft om een bezinningsboekje samen te stellen waar parochianen van vier parochies hun bijdragen voor kunnen leveren. De pastor denkt aan het samenstellen van een groep en hoopt in november voor een eerste keer samen te komen om een thema te vinden, teksten te verzamelen van bijvoorbeeld gedichten, liedteksten of een passend verhaal te schrijven. Deze oproep staat in **de Kerkmare, het parochiemagazine van Almere Stad en Almere Buiten**. Opgeven: >> pastor@andreas-almere.nl

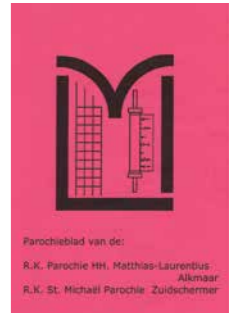
In de **Obrechtkerk te Amsterdam** is een werkgroep gestart met een buurtkamer. Zij voelt het als een plicht om te zien naar elkaar en wil een gastvrije plek bieden waar mensen met elkaar kunnen spreken over wat het hart raakt, een plek voor een gesprek, een ontmoeting, voor het vinden van een luisterend oor of gewoon voor het lezen van een krant of het drinken van een kopje koffie. De buurtkamer zit in de tuinkamer van de pastorie van de Obrechtkerk te Amsterdam en is zaterdag van 11.00 - 13.00 uur open. Ieder is van harte welkom aan de Jac.Obrechtstraat 30.

De pastor van de **O.L.V. Tenhemelopneming te Vogelenzang** adviseert in haar voorwoord eens te kijken op de website van het bisdom. >> www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Daar is een schat van informatie te vinden over allerlei onderwerpen, zoals actuele zaken en ook over cursussen en activiteiten die in het bisdom worden georganiseerd. Zij gaat er van uit dat haar parochianen graag willen weten wat er in de parochie gebeurt en dat men ook geïnteresseerd is in wat er om ons heen gebeurt in kerkelijk Nederland.

De wijkkerk Pius X van de R.-K. parochie HH. Matthias-Laurentius Alkmaar houdt regelmatig haar filmmiddagen op woensdagmiddag en dit jaar met het thema: Vrouwen in de hoofdrol.

In het midden van het informatieblad van de **augustinus nieuws parochiegemeenschap St. Augustinus Amsterdam/Buitenveldert** is een poster opgenomen over de open dag die is gehouden voor de R.-K. begraafplaats Buitenveldert. Er is een condoleanceruimte gerealiseerd, een lunchcafé en twee 24-uurs rouwkamers. De directie wil de renovatie onder de aandacht brengen en nodigde belangstellenden uit om een kijkje achter de schermen te nemen.

Vooraf was er een mogelijkheid om gedichten in te zenden die gingen over angst, eenzaamheid, troost enz. Deze werden verzameld voor een gedichtenbundeltje met 20 andere gedichten. Vrijwilligers hebben banieren ontworpen voor de gedichten en opgehangen in de bomen, waardoor een gedichtenpad is ontstaan. En het boekje is een hebbedingetje geworden. Gedicht op laatste pagina van het boekje:

's nachts
in mijn bed
ben bang
voor wat er komen zal
hoor geluiden onder de
bank
doe het licht aan
zie niks
het is weer stil

Sawsam (9) leerling KB De Driemaster groep 5

De basisboodschap van het katholieke geloof: waar draait het om?

Een oproep tot een intieme relatie met God

Het katholieke geloof is een ontzettend rijk geloof! Tweeduizend jaar kerkgeschiedenis brengt ons ook tweeduizend jaar gelovig leven. Heeft u soms ook dat u tussen dit alles moeite hebt met de grote lijn? Dat u moeite hebt om 'door de bomen het bos te zien'? Dat u zich zelf wel eens afvraagt: Waar draait het nu om in het katholieke geloof en hoe pas ik dit toe in mijn eigen leven?

Kerygma

De basisboodschap of kern van het katholieke geloof wordt ook wel 'kerygma' genoemd. Dat is het Griekse woord voor 'eerste verkondiging'. Deze basisboodschap is als het ware de 'melk' waarover de apostel Paulus spreekt in zijn brief aan de Korintiërs (I Kor. 3,2). Net als een baby eerst melk nodig heeft en daarna pas vast voedsel, zo is het ook met iemand die christen wordt. De basisboodschap is de 'melk', waarna vervolgens meer 'vast voedsel' gegeven kan worden (catechese).

Zes stappen

In de volgende nummers van Samen Kerk tot en met de zomer willen we speciaal in het kader van het Jaar van het Geloof (11 oktober 2012 - 24 november 2013) deze kernboodschap van het katholieke geloof met u bespreken. Deze basisboodschap is kernachtig en duidelijk: het is een oproep tot een intieme relatie, een dialoog met God. Centraal staat wie God is en wat Hij voor ons gedaan heeft.

Deze kernboodschap kan in zes stappen onderverdeeld worden. Per aflevering zal in *Samen Kerk* één van de zes stappen besproken worden. In het december nummer beginnen we met de eerste stap: *de liefde van God, onze Vader, voor een ieder van ons*. Dit sluit tevens mooi aan bij het kerstfeest die maand.

Handvat

Persoonlijk ben ik erg enthousiast over deze zes stappen. Het geeft mij een handvat om in de praktijk met mensen in gesprek te gaan over het katholieke geloof. Het geeft ook de juiste volgorde aan, bijvoorbeeld, het werkt niet om te spreken over fouten en tekorten (zonde) als dit niet in het perspectief staat van een liefhebbende God. Daarbij merk ik dat er een appèl blijft uitgaan van deze kern van het katholieke geloof. Ook al zijn we van jongs af aan gelovig, we hebben het telkens weer nodig om de kern van ons geloof opnieuw te horen en te beleven. Dat wens ik u en mij toe in dit Jaar van het Geloof. <

Mirjam Spruit

De basisboodschap van het katholieke geloof in zes stappen

1. **Wie is God? God is liefde, Hij houdt van mij.**
Waarom ervaar ik die liefde dan niet?
2. **Er staat iets tussen mij en God: de zonde, gebrokenheid.**
Hoe nu verder?
3. **Verlossing door Jezus: zijn menswording, passie en verrijzenis bewerken verzoening.**
En dan? Wat is mijn antwoord?
4. **Geloof en bekering: ik vertrouw me toe aan Jezus en volg Hem na.**
En verder?
5. **Ik hoef het niet alleen te doen: de heilige Geest is mijn Helper en...**
6. **... ik mag deel uitmaken van de kerkgemeenschap.**

Aanvragen van gebedskaarten in het kader van het Jaar van het Geloof

In het kader van het Jaar van het Geloof is er speciaal voor ons bisdom een gebedskaart gemaakt. U kunt één of meer exemplaren aanvragen via >> mspruit@bisdomhaarlem-amsterdam.nl. Hartelijk dank voor de ondersteuning van het Jaar van het Geloof met uw gebed.

Vooraankondiging: Impulsdag Geloofsopbouw op 19 januari a.s.

Workshop over de basisboodschap van het katholieke geloof

Op **zaterdag 19 januari 2013** wordt er een **Impulsdag Geloofsopbouw** georganiseerd in het Julianaklooster te Heiloo, met als thema *De missionaire kerk: een kerk met een missie!* Hoe kunnen we meer missionair zijn en open staan voor nieuwe mensen? Hoe leggen wij de kern van ons geloof aan anderen uit? Wat kan een parochie(regio) betekenen voor mensen die weinig of niet kerkbetrokken zijn? Hoe pak je dat aan op de terreinen van jongeren, catechese en (jonge) gezinnen?

De dag bevat een plenaire inleiding met een viertal workshops. Eén van deze workshops is een inhoudelijke workshop met uitleg over deze zes stappen van de basis-

boodschap van het katholieke geloof. Deze zes stappen zijn toe te passen bij alle vormen van geloofsoverdracht en aan te passen aan alle doelgroepen. Voor meer informatie over de Impulsdag: >> www.jongbisdomhaarlem.nl onder 'Begeleiders'.

Ook zal er op die dag een vernieuwde versie gereed zijn van *Hands on*, een handreiking voor geloofsoverdracht aan tieners en jongeren. De eerste uitgave uit 2005 is inmiddels uitverkocht. Deze handreiking geeft bij de zes stappen van de basisboodschap voorbeelden, verhalen en (creatieve) verwerkingsvormen om te gebruiken bij de geloofsoverdracht aan tieners en jongeren.

Diocesane Missiedag

Creëer ontmoetingen

“De glorie van God is als de mens tot volle ontplooiing komt. Daar waar die ontplooiing wordt belemmerd, moeten wij in actie komen.” Het waren de woorden van bisschop George tijdens de Diocesane Missie-dag, zaterdag 13 oktober in Heiloo. Bisschop George Pallipparambil komt uit het uiterste Noordoosten van India, tussen Tibet en Birma. Hij sprak de aanwezige mensen van de MOV-groepen vol vuur toe over de enorme groeispurt die de katholieke kerk in zijn bisdom doormaakt.

Wat kunnen wij leren van een jonge kerk in een andere uithoek van de aarde? Dezelfde vraag heeft missie-secretaris Evert Veldman gesteld aan mensen van migrantenparochies in een

reeks interviews voor de Samen Kerk. Tijdens zijn betoog gebruikte hij citaten uit deze interviews om aan te geven dat we het begrip “missie” wellicht moeten herbezielen. Zonden wij enkele decennia geleden letterlijk honderden missionarissen uit, nu komen buitenlandse priesters naar Nederland om ons pastoraal te ondersteunen. Daarnaast zijn er vele migrantenparochies waar wij ons aan op zouden kunnen trekken. Via de migrantenparochies kunnen ook jongeren in contact komen met andere culturen. Juist deze persoonlijke ontmoeting is zo belangrijk om een motivatie te doen groeien om je persoonlijk in te zetten voor een betere wereld. Je zou iedereen die ontmoeting gunnen en wellicht moeten wij daartoe

de mogelijkheden creëren, ver weg of dichtbij.

Een groep jongeren uit Heerhugowaard De Noord heeft de kans gehad om zo'n ontmoeting aan te gaan met jongeren in Burundi, wat hun kijk op de wereld heeft genuanceerd. Ze hebben boeiende presentaties ontwikkeld die ze graag in uw parochie aanbieden.

U kunt contact met ze opnemen via >> burundiproject2012@hotmail.com. Deze wereldjongeren hebben een echt verhaal. Matthieu Wagemaker legde uit hoe we via de Vastenactie en Adventsactie missionaire ondernemers kunnen ondersteunen. Laat het ons weten als u ideeën of inspirerende projecten hebt! <

Evert Veldman, missiesecretariaat

Voorzitter DMR krijgt Bavo-penning op diocesane missiedag 2012

Arie de Jong stond jarenlang midden in de ontwikkeling van het missionaire veld. Na ruim 30 jaar treedt hij af als voorzitter van de Diocesane Missie Raad. Als blijk van waardering heeft hij tijdens de Diocesane Missiedag uit handen van bisschop Punt de Bavo-penning ontvangen. Een bijzonder gebaar, dat Arie meer dan verdiend heeft. Hij stond voor wat bisschop George noemde: “We should not preach, but reach out more” - we zouden niet zoveel moeten praten, maar vooral onze handen moeten uitstrekken.

Wereldvoedseldag - € 10.000 voor Eritrese bevolking

Mgr. J. Punt, heeft ter gelegenheid van Wereldvoedseldag op 16 oktober tienduizend euro geschonken aan de stichting Eritrea Hagez. Van het geld worden schapen, geiten en graan gekocht voor de nog steeds hongerende bevolking in de Hoorn van Afrika. De bisschop overhandigde een cheque aan de initiatiefnemers van de stichting, Jonne Misset en Albert Laterveer, en aan twee ambassadeurs van het werk, Semhar Mehari en Abraham Yohannes. Hij sprak daarbij zijn grote waardering uit voor het initiatief. Meer informatie over Stichting Eritrea Hagez: >> www.eritrehagez.nl.

Dignitatis humanae De Glorie van God...

Het dertiende document uit Vaticanum II is “*Dignitatis humanae*”, de verklaring van de godsdienstvrijheid. Door een diepgewortelde menselijke waardigheid mag van ieder individu verwacht worden dat hij zal zoeken naar de waarheid, vooral wanneer die betrekking heeft op God en op de kerk. Dit zoeken naar waarheid raakt aan het geweten van de mens en mag op geen enkele andere wijze worden opgelegd dan door de kracht van de waarheid zelf, die zacht en sterk tegelijk de geest binnendringt.

Bisschop George Pallipparambil is er duidelijk over: “Zonder het Tweede Vaticaans Concilie had de Katholieke kerk Miao nooit bereikt.” Het bisdom Miao ligt in het uiterste noordoosten van India, ingeklemd tussen Tibet en Myanmar. Tot voor kort was dit gebied verboden terrein voor buitenlanders, en zeker voor missionarissen, maar sinds enkele decennia heeft het katholieke geloof hier vaste grond gevonden. Die grond is blijkbaar erg vruchtbaar, want de groei die de kerk doormaakt, is opzienbarend. De oorzaak is volgens bisschop George dat de kerk blijk geeft van een diepgaande betrokkenheid bij de behoeften van de mensen. Het Jaar van het Geloof ziet hij als een manier om te beseffen dat daar waar de kerk niet groeit, hij al aan het afbrokkelen is: “We moeten het Woord levend houden, niet als een intellectueel geloof, maar als een dienst aan de mensen en gevoed door gebed. People first”, vindt hij.

Mgr. George: “The glory of God is man fully alive - de glorie van God is dat de mens tot volle ontplooiing komt. Daar waar die ontplooiing wordt belemmerd, moeten wij in actie komen. Als mensen honger lijden, ziek zijn, geen onderwijs hebben genoten, onrecht ervaren; is het onze eerste taak om naar kunnen een antwoord te vinden op hun behoeften. We should not preach, but reach out -we moeten niet (alleen) preken, maar onze handen uitstrekken. Niet om dat als middel te zien om mensen tot geloof te brengen, maar omdat het ons diepste verlangen is onze medemensen gelukkig te zien, heel te zien.” Met die heelheid doelt hij zowel op de uiterlijke omstandigheden, als op de innerlijke groei en spiritualiteit.

Bisschop George: “Geloof moet uit de mensen zelf komen.”

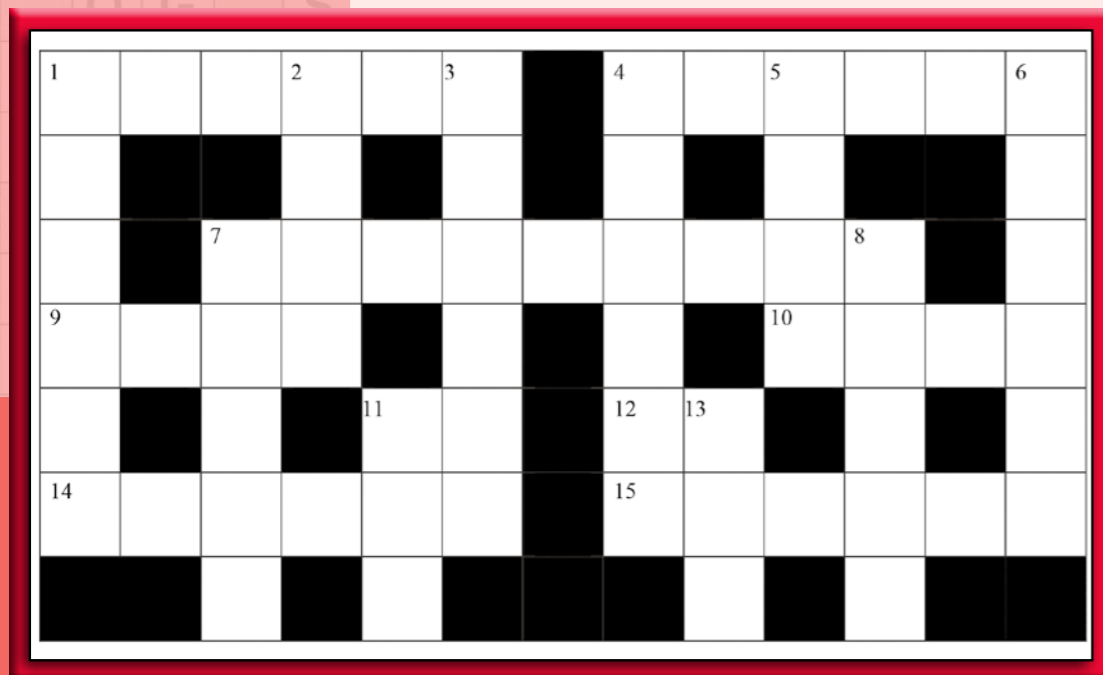
Mgr. George: “Cultuur en christendom staan niet tegenover elkaar, maar behoren op elkaar aan te sluiten. Dit geldt zeker daar waar het gaat om zaken die te maken hebben met recht en leven. Als jonge kerk kwamen we in aanraking kwam met eeuwenoude rituelen. Zo werden in een bepaalde gemeenschap kinderen gedood wanneer ze gehandicapt geboren werden. Zij werden gezien als een voorteken van ongeluk. Wij hebben toen enkele mensen aangesteld om zich over de gehandicapte baby's te ontfermen en hen op te voeden. Door de extra aandacht ontwikkelden deze kinderen zich relatief beter dan de kinderen uit de streek die vaak ondervoed waren. De mensen begonnen de waarde van de gehandicapte kinderen in te zien en kwamen kinderen met een aangeboren afwijking zelfs voor zorg aanbieden. Hun hele idee over handicap veranderde door onze benadering, zonder dat we ooit met een beschuldigende vinger hebben gewezen. Geloof kun je als kerk of staat niet opleggen, het moet uit het de mensen zelf komen, anders zal het nooit vaste grond vinden. “ En dat geldt blijkbaar zelfs voor de vruchtbare grond van Miao! <

Interview: Evert Veldman, missiesecretariaat

Jaar van het Geloof wereldwijd

Op 11 oktober, precies 50 jaar geleden, werd het Tweede Vaticaans Concilie in het leven geroepen, bedoeld om de kerk “bij de tijd te brengen”. Het Jaar van het Geloof herdenkt deze gebeurtenis en stelt ons in de gelegenheid de vruchten van dit concilie te onderzoeken. In een reeks interviews wil missiesecretaris Evert Veldman ervaringen van bisschoppen uit verschillende werelddelen belichten aan de hand van de documenten die dit Concilie heeft voortgebracht.

'n beetje crypto

Pauselijke zegen over de theologie

Rome, de eeuwige stad! De Faculteit Katholieke Theologie heeft afgelopen jaar de definitieve goedkeuring gekregen van de Congregatie voor de Opvoeding om als academische opleiding mensen voor wetenschap en ambt op te leiden. Zo iets moet gevierd en vandaar dat een dertigtal mensen op pelgrimstocht togen naar het centrum van de wereld kerk. Het was een boeiend gezelschap; studenten, docenten, maar ook ondersteunend personeel, enkele mensen van de Universiteit van Tilburg. Zelfs de nieuwbakken studentenpastoor was mee, Michiel Peeters, niemand minder dan de zoon van Samen Kerk hoofdredacteur Wim Peeters! De kunstschaten waren overweldigend: Sixtijnse kapel, de beeldengroep Laokoön, Rafael, om maar enkele te noemen. Toch maakte op mij de meeste indruk de viering in de catacomben. Al weten we tegenwoordig dat de catacomben geen schuilplaats waren, maar werden gegraven om het ruimteprobleem op te lossen, toch voel je daar de eerste eeuwen van het christendom tastbaar om je heen. Ontwapenend eenvoudige wandschilderingen van de Goede Herder en zelfs de Phoenix, symbool van het leven uit de dood, van de verrijzenis van Christus.

Even indrukwekkend was de rondleiding door de Scavi, de onderaardse necropool onder de Sint Pieter, waar ook het graf van Petrus zich bevindt. Ook in die nabijheid hebben we de Eucharistie gevierd en het is geen magie als ik vertel dat het ontzagwekkende besef dat jij bij de oorsprong van het christendom staat, je kan doen huiveren!

De kroon op de reis was uiteraard de audiëntie op het Sint Pietersplein waar de paus de naamborden van de Fontys, HBO Theologie en van onze universitaire katholieke theologische opleiding inzegende. Deze borden zullen prijken aan de gevel van enkele fraaie grachtenpanden in Utrecht, pal naast het museum het Catharijneconvent. Een krachtige zegen: alle reden om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien! <

Marcel Poorthuis, Docent Faculteit Katholieke Theologie Tilburg University

Horizontaal

1. De voorganger is zojuist kever geworden
4. De bar is dicht, maar er is wel muziek
7. Er is een oude en een nieuwe
9. Een noot op de mast, ja dat is vreemd
10. Dat is pappa, een gevierde zangeres?
11. Met zijn academische titel staat hij gewoon voor de klas
12. Is dit departement voorbij?
14. Hij was heel sterk, maar ook een stevige roker
15. Dat soort ligt er uitgeput op

Verticaal

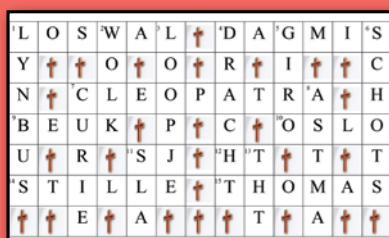
1. Was deze apostel gewoon een slechte Oost-Europeaan?
2. Die weten meer
3. Terugkomst in het tennis
4. Deze twee jongens wijzen je de weg
5. Is dat geld zo zwaar?
6. Een Duits knaagdier in ruste in Israël?
7. Die zeeheld hangt aan een olifant
8. Een muzikale vogel als hoofddekse!
11. Ondergronds muziekteken
13. Hierop word je wel eens geroepen

Prijswinnaars oktober 2012

- J.J. van wijk, Amstelveen;
- H.M.P. Versteeg, Amsterdam;
- G. Ruiter, 't Veld.

Hartelijk gefeliciteerd met uw prijs die u wordt toegestuurd.

Oplossing opsturen naar het redactiesecretariaat Samen Kerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem

Oplossing oktober 2012

2

< 1. Kerstconcerten/vieringen in de Kathedraal van Haarlem

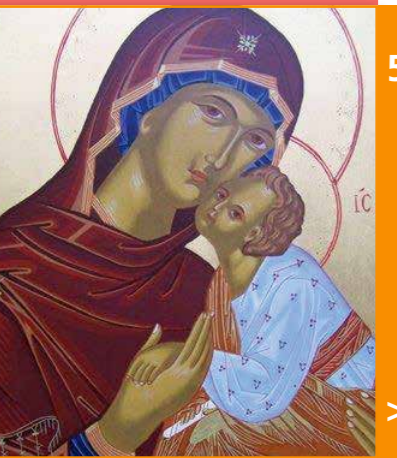
- Op zondag 16 december a.s. om 14.30 uur is het traditionele kerstconcert door het Kathedrale Koor. Zij zingen naast vele bekende Christmas Carols ook de Pastoralmesse van Anton Diabelli. Kaarten zijn te bestellen via >> www.koorschoolhaarlem.nl
- Op donderdag 20 december a.s. zal om 20.00 uur het beroemde St. Johnscollege uit Cambridge een kerstconcert in de kathedraal verzorgen, samen met de Bavocantorij van het Kathedrale Koor. Hiervoor zijn kaarten te bestellen via >> www.bavoconcert.nl
- En op 23 december vindt al voor de 20ste keer het Festival of Nine Lessons and carols plaats in de Kathedraal. Deze viering van Schrift-lezingen en Carols begint om 20.00 uur en wordt verzorgd door de Bavocantorij van het Kathedrale Koor. De toegang is gratis. >

3

< 2. Kerst bij de Abdij van Egmond

Vanaf 15 november hult de Sint-Adelbertabdij van Egmond-Binnen zich weer in de kerstfeer. Zoals elk jaar kunnen bezoekers zich vergapen aan kerststallen uit alle windstreken, kerstgroepen, engeltjes en alles wat Kerstmis zo bijzonder maakt. Daarnaast wordt de opening opgeluisterd met muziek van lokaal Gospelkoor B'lijf en ook aan de kinderen is gedacht. Het voorleesboek 'Stille Nacht, Heilige Nacht' van Luc Nieuwland wordt gepresenteerd. De opening van de kerstexpositie is op donderdag 15 november van 19.00 tot 21.00 uur bij Abdijkaarsen, Vennewatersweg 27 te Egmond-Binnen. Daarna is de expositie tot 6 januari dagelijks te bezoeken van 10.00 uur tot 16.30 uur en is er de mogelijkheid om, op afspraak, met schoolklassen de expositie te komen bekijken. Tijdens de tentoonstelling wordt gebruik gemaakt van de vernieuwde en uitgebreide expositie- en ontvangstruimte van Abdijkaarsen. Bezoek >> www.abdijvanegmond.nl voor meer informatie. >

5

< 3. Kerstgroepenexpositie in de Martinuskerk van 't Veld

Al jarenlang trekt de kerstgroepenexpositie veel bezoekers uit de regio en ver daarbuiten. Dat heeft niet alleen te maken met de hoge

kwaliteit van de groepen, maar evenzeer de grote aantallen die links en rechts in de zijbeuken van de uit 1853 daterende kerk staan opgesteld. Dit jaar is de kerstgroepenexpositie van zaterdag 8 december tot en met vrijdag 21 december a.s.

Dit jaar kunt u de collecties van Jo Mensen en Corry Jong-Meijer uit 't Veld bewonderen. De muzikale omlijsting zal dit jaar bestaan op zondag 9 december met de zanggroep "De groeten uit Barsingerhorn en het jeugdorkest van de fanfares Zijpe en Samen Voorwaarts. Zondag 16 december a.s. zullen de Havenstraatzangers uit Zijdewind de kerstfeer in de Martinuskerk brengen. Tijdens de expositiedagen is de kerk geopend van 13.00 tot 17.00 uur. De toegang is gratis en de kerk is rolstoelvriendelijk. Groepen en scholen graag vooraf telefonisch aanmelden: 0226 422145 >

< 4. Heilige Nikolaas

De roe, de zak, de pieten, het paard, pepernoten en marsepein, het grote boek, de staf, het hoort allemaal bij het beeld van de Sinterklaas naar wiens komst we in onze kinderjaren met kloppend hart en vol verwachting uitzien. Als patroonheilige van de katholieke huiskerk in de 17e, 18e en 19e eeuw heeft Museum Ons' Lieve Heer op Solder een bijzondere band met Sint Nicolaas. Van 17 november 2012 t/m 7 januari 2013 is in het museum de tentoonstelling De Heilige Nikolaas: Ikoon van Goedheid te zien. Deze presentatie toont aan de hand van de bijzondere Russische Nikolaas Ikonen uit de collectie Zoetmulder, hoe de Heilige Nikolaas in de Russisch Orthodoxe Kerk wordt verbeeld en vereerd. Daarnaast is er aandacht voor de Heilige Nicolaas volgens de rooms-katholieke traditie en voor de in Nederland populaire Sinterklaas. Meer informatie en programma: >> www.opsolder.nl >

< 5. Griekse iconen in de Groenmarktkerk

In de Haarlemse Groenmarktkerk is nog tot 25 november een expositie van Griekse iconen te bewonderen van de hand van Hans Rotteveel. Tijden: op werkdagen tussen 14.00 uur en 16.00 uur. Adres: Nieuwe Groenmarkt 14, Haarlem. <

Mensen van goede wil...

Over het Diaconale Weekend van 10 en 11 november

Sint Maarten komt

Sint Maarten komt eraan. U weet wel die heilige die, hoog op zijn paard gezeten, zijn mantel deelde met een bedelaar. Het verhaal speelde zich af in de vierde eeuw na Christus. Geboren in Hongarije, nam hij al op jonge leeftijd dienst in het Romeinse leger. Hij werd geplaatst in Gallië, het huidige Frankrijk. Het was daar, in de stadpoort van Amiens, dat hij een bedelaar zag zitten, verkleumd tot op het bot. Hij pakte zijn mantel en sneed deze door de helft. Het ene deel gaf hij weg, het andere deel moest hij behouden. Dat stuk was immers niet van hem, maar van het leger. Later kozen de bewoners van Tours hem tot bisschop. Een ambt hem onwaardig, zo vond hij, en verstopte zich in een ganzenhok. Geen goede greep. De ganzen maakten een enorme herrie, het volk vond hem, en droeg hem voor voor de wijding. Zijn gedachtenis vieren wij op 11 november.

Het Diaconaal Weekend

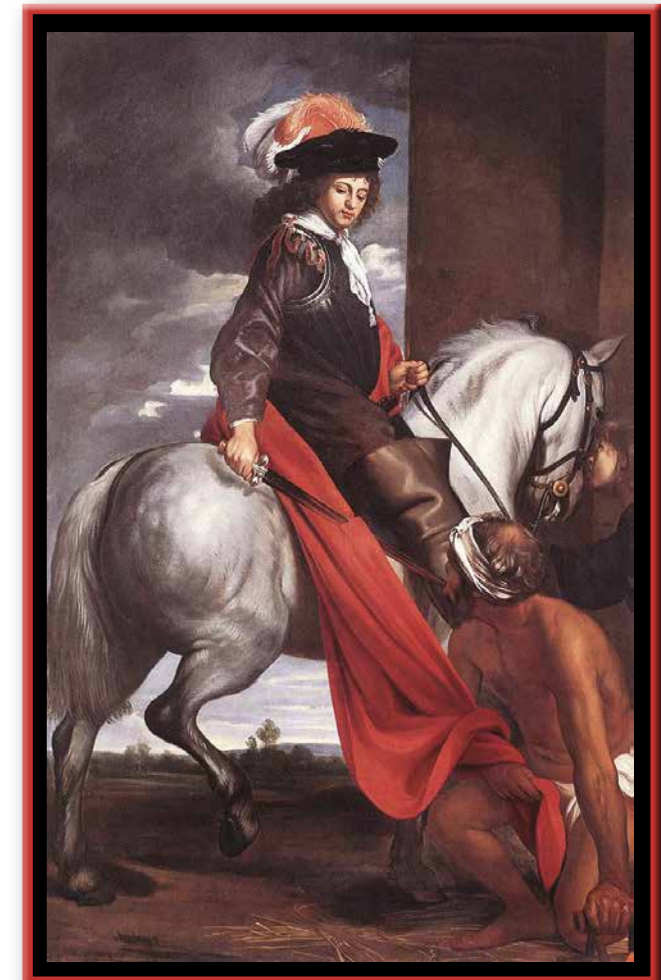
Het is dat delen van zijn mantel wat hem tot patroonheilige van het Diaconaal Weekend maakt op 10 en 11 november. Delen is immers de kern van de diaconie, of met een goed katholiek woord, caritas. Je laten raken door de nood van een ander, en dan in actie komen. Iedere keer weer. Eén maal per jaar wordt uw aandacht daar speciaal voor gevraagd. Het is met name uw Parochiële Caritas Instelling die dit weekend organiseert. In ons bisdom zijn er daar zo'n 140 van. Honderden mensen zijn erbij betrokken. Maar zij zijn niet de enigen.

Bondgenoten!

Overal waar mensen zich laten raken komen ze in actie. U herinnert zich waarschijnlijk de zwemtocht van prinses Maxima door de grachten van Amsterdam afgelopen zomer. Geraakt als zij was door de vreselijke spierziekte ALS van een goede vriend, kwam zij in actie. Zo komen mensen in actie voor een Voedselbank, een Hospice, een buurthuis of voor een weeshuis in Afrika. Overal zie je mensen van goede wil zich inzetten voor anderen, bondgenoten in de strijd voor een menswaardige

wereld. In het Diaconaal Weekend wordt uw aandacht gevraagd voor een bondgenoot bij u in de buurt. Een organisatie of een initiatief die uw parochie van harte wil ondersteunen. Dat kan op talloze manieren. Vaak is alleen al de aandacht een enorme stimulans. Het bemoedigen van mensen die zich inzetten voor anderen is immers een belangrijke taak voor de Kerk. Ik wens u veel devotie toe, voor Sint Maarten én het delen. <

Ernst Meyknecht

Sint Maarten geeft de bedelaar de helft van zijn mantel.

Donatus 160 jaar

Over een kleine, noeste werker in de verzekeringswereld

De Rooms-katholieke kerken in Nederland zijn verzekerd bij Donatus. De Rosmalense verzekeraar viert dit jaar haar 160-ste verjaardag. Ondanks de crisis blijft zij fier overeind.

De geschiedenis van Donatus begint in 1852. Als in die tijd een kerkgebouw afbrandde, verdwenen soms complete katholieke geloofsgemeenschappen. Geestelijken besloten samen een onderlinge verzekering te stichten. Zo brachten zij Galaten 6:2 in praktijk: 'Help elkaars lasten te dragen...' (Willibrordvertaling 1995). De deelnemende geloofsgemeenschappen betaalden jaarlijks een premie om gezamenlijk brand- of bliksemschades aan kerkgebouwen te kunnen bekostigen. Deze verzekering kreeg de naam 'Onderlinge Brandverzekeringmaatschappij voor R.K. Kerken'. In 1867 werd dat op voorspraak van de bisschop van Haarlem: 'Onderlinge Kerkelijke Brandwaarborg-Maatschappij 'St. Donatus' en vanaf 1968 'Onderlinge Verzekering Maatschappij Donatus'. Verzekerde Donatus aanvankelijk alleen brand- en bliksemschade, later kwamen daar ontploffings- en stormschade bij en vanaf 1970 volgde uitbreiding in doelgroepen en verzekeringsproducten. Cruciaal was de overname van de Hervormde makelaar Stormbrand (1974). Donatus ontwikkelde zich tot interkerkelijk kerkenverzekeraar.

De heilige

De titel *Sint* sneuvelde in deze ontwikkeling. Wie was die heilige eigenlijk? Hoogstwaarschijnlijk gaat het om een Romeinse soldaat uit het leger van keizer Marcus Aurelius. Zijn moeder voedde hem christelijk op. Al op zijn zeventiende was hij legeraanvoerder. In het jaar 166 streed hij tegen de Germanen. Op een heikel moment in de strijd werden zij omsingeld door de vijand. De Romeinse soldaten die christelijk waren, wisten wat hen te doen stond: bidden. Een onweer verwoestte vervolgens het Germaanse legerkamp. Donatus besloot toen zijn leven aan God te wijden, maar de keizer had andere plannen; hij benoemde hem tot opperlijfwacht. Ook bood hij Donatus zijn nicht aan als vrouw, wat hij weigerde. Dit 'minachten der goden' werd hem fataal; hij werd ter dood gebracht. Maar velen begonnen Donatus als een heilige te vereren: Sint Donatus, beschermheilige tegen onweer, bliksem, hagel en brand. Hij werd de schutspatroon van de jubilerende verzekeringsmaatschappij.

Overleg in de kerk

160 jaar

Voor Donatus veranderde veel in de afgelopen 160 jaar. Van een brandverzekeraar van Rooms-Katholieke kerken en kloosters, ontwikkelde zij zich tot gespecialiseerd kerkenverzekeraar met een breed pakket aan verzekeringsproducten, waaronder nagenoeg alle schadeverzekeringen. Donatus verzekert momenteel circa 80% van alle kerkelijke gebouwen in Nederland met bijbehorende inventarissen. Ook verzekert zij kerkelijke werkers. Haar leden zijn al lang niet meer alleen kerken, maar ook levensbeschouwelijke en charitatieve instellingen, zorginstellingen én de mensen die bij deze organisaties werken. Verder verzekert Donatus niet-religieuze rijks- en gemeentelijke monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten. Toch blijft de kerkelijke achterban zichtbaar in de samenstelling van de Ledenraad. Hierin hebben vertegenwoordigers van verschillende denominaties zitting. De econoom van ons bisdom, Emile Duijsens, maakt deel uit van de Raad van Commissarissen.

Onafhankelijk

Donatus is nog altijd onafhankelijk. Ook is zij al vanaf de oprichting een 'onderlinge met uitgesloten aansprakelijkheid'. Negatieve resultaten worden nooit op de leden verhaald, zij zijn uitgesloten van aansprakelijkheid. Maar bij goede resultaten ontvangen zij premierestitutie (de afgelopen jaren rond de 40%). De kleine Donatus is en blijft een noeste werker en sterke speler in de verzekeringswereld. Men brandt zich

niet aan risicovolle projecten, de trouwe leden hebben een goede betalingsmoraal en bonussen zijn er een onbekend fenomeen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Donatus kan bogen op een solide financiële positie. En dat zij zich profileert als dé kerken- en monumentenverzekeraar van Nederland. <

Willemke Wieringa**Bijzonder monumentenboek voor Pieter van Vollenhoven**

Prof. mr. P. van Vollenhoven schreef als voorzitter van het Nationaal Restauratiefonds het voorwoord in het jubileumboek Oren van Steen. Dit prachtige kijk- en leesboek verscheen ter gelegenheid van het 160-jarig bestaan van Donatus. Met gepaste trots presenterden de directieleden van Donatus, de heren A.G.F.J. van der Voorn en S. Kadijk (op de foto rechts en tweede van rechts), het fraaie boek aan Van Vollenhoven op Chateau St. Gerlach te Houthem, Limburg. Dit is één van de in totaal vierentwintig locaties (uit elke provincie één religieus en één seculier object), die in Oren van Steen in beeld zijn gebracht. Uit ons bisdom is dat bijvoorbeeld de Amsterdamse schuilkerk 'Ons' lieve Heer op Solder'. Bestellen? >> www.160jaardonatus.nl

De directie van Donatus.

Het pand van Donatus.

Kinderoppas

D o n a t u s

Dé kerken- en monumentenverzekeraar van Nederland

Jongerenkerstdiner in Heiloo

Misschien dat iemand zich nog mijn artikel kan herinneren over kerstmis vorig jaar in Samen Kerk. Ik was in een tuincentrum op zoek naar een kerststal, maar de verkoper liet me weten dat deze al enige tijd uit het assortiment zijn verdwenen en kon mij daarom alleen een Oud-Hollands kersthuisje aanbieden.

Ik moest toegeven: deze huisjes zagen er met al hun lichtjes sfeervol uit, maar Maria, Jozef, kindje Jezus, de schapen, de os en de ezel ontbraken. Toch lijkt de honger naar een feest dat licht brengt in deze donkere dagen niet verdwenen. De voorbereidingen op Kerstmis lijken ieder jaar steeds vroeger te beginnen. Zelfs nu confronteren we de lezers van Samen Kerk in dit novemnummer al met Kerstmis, terwijl in de winkels nog volop pepernoten worden verkocht! Ja, de

verwachtingen naar Kerstmis zijn hooggespannen en terecht! Maria is in verwachting en zal over enkele weken bevallen van haar Zoon! Wijzen uit het oosten volgen een ster om het kind te bezoeken, engelen dalen neer bij herders in het veld. Dat zijn toch geen alledaagse dingen! Daarom organiseert het jongerenplatform een kerstdiner in Heiloo, waarbij alle jongeren van het bisdom zijn uitgenodigd. Het diner zal beginnen met een verdiepende inleiding. Het jongerenplatform zal zorgen voor een feestelijke maaltijd met borrel waarbij uiteraard ook aandacht is voor de WJD aankomende zomer in Rio. Ben jij tussen de 16 en 30 jaar? Kom dan op zondag 16 december naar Hoogeweg 65 in Heiloo! De avond zal om 17.00 uur beginnen en er zal voor het diner een kleine bijdrage worden gevraagd. Laat de organisatie wel even weten dat je komt door een e-mail te sturen naar >> info@jongbisdomhaarlem.nl of door je aan te melden op de website: >> www.jongbisdomhaarlem.nl. Tot dan!

Namens het jongerenplatform, Marius van der Knaap

WJD RIO 2013

Reis mee naar de Europese Jongerenontmoeting in Rome

Ook in 2012 organiseren de broeders van Taizé weer een Europese Jongerenontmoeting. Dit jaar reizen jongeren uit alle Europese landen af naar één van de belangrijkste steden van het christendom: Rome. En jij kunt daarbij zijn!

Ga mee op pelgrimage naar de catacomben en de graven van de Apostelen. Zing, bid en beleef de stilte van de vele Romeinse basilieken. Ontmoet leeftijdgenoten uit heel Europa. Leer de stad en haar inwoners kennen en woon samen met Paus Benedictus XVI een viering bij in de Sint Pieter. Deze Ook in 2012 organiseren de broeders van Taizé weer een Europese Jongerenontmoeting. Dit jaar reizen jongeren uit alle Europese landen af naar één van de belangrijkste steden van het christendom: Rome. En jij kunt daarbij zijn! Deze jongerenontmoeting wordt bijzonder, dat staat vast. Daarom organiseren JOP (jeugdorganisatie van de Protestantse Kerk) en Jong Katholiek voor jongeren van 16 t/m 35 jaar een gezamenlijke reis naar Rome. En dat is wel zo makkelijk. Want op die manier ontmoet je alvast andere Nederlanders, is je aanmelding bij de organisatie verzorgd, heb je een vast aanspreekpunt in Rome, reis je met een ANVR-erkende reisorganisatie en betaal je een prijs waarvoor je het zelf bijna niet kunt regelen. Bovendien is er altijd wel een opstappunt bij jou in de buurt.

Praktische informatie:

- Reis en verblijf kosten: € 249,-
- Van 27 december 2012 t/m 3 januari 2013
- De Europese Jongerenontmoeting is bedoeld voor jongeren van 16 t/m 35 jaar
- Je verblijft in gastgezinnen of religieuze gemeenschappen
- Je kunt zowel individueel als met een groep mee
- Meer informatie op >> www.taizeinederland.nl of >> www.taize.fr/nl

Reizen naar de Wereld Jongerendagen in prijs verlaagd!

Ruim twee maanden geleden is er een reisaanbod van de Wereldjongerendagen 2013 gepresenteerd.

Daarbij waren ook voorlopige prijzen genoemd; voorlopig, omdat de ticketprijzen van en naar Brazilië nog niet vaststonden. Nu kunnen we vertellen wat je voor zo'n prachtige reis naar de WJD Rio bij elkaar moet sparen. Het mooie nieuws is dat de prijzen voor drie van de vier reizen zijn gedaald! Zo is de reis (Be)leef je geloof! waar het bisdom Haarlem- Amsterdam direct in de organisatie bij betrokken is verlaagd van € 2.400,- naar € 2.150,-! Een overzicht:

Hart en Handen: van 2400 euro naar € 1.995,-
(Be)leef je geloof!: van 2400 euro naar € 2.150,-
Binding; blijft in prijs gelijk: € 2.600,-

Let op! Bovengenoemde definitieve prijzen verschillen met de voorlopige prijzen in de folder! Meer informatie over de reizen: >> www.jongbisdomhaarlem.nl/wjd

**xTaizé
ROMA**

- >> 16-18 november 2012
DiaconAction
- >> 16 december
Jongeren kerstdiner in Heiloo
- >> 27 dec – 3 jan
Jongerenontmoeting Taizé in Rome
- >> 19 januari 2013
Impulsdag Geloofsopbouw in Heiloo
- >> 9 februari 2013
Trainingsdag I jongerenwerk in Heiloo
- >> 2 maart 2013
Trainingsdag II jongerenwerk in Heiloo
- >> 16 maart 2013
Stille Omgang in Amsterdam
- >> 24 maart 2013
Wereld JongerenDAG
- >> 6 april 2013
BAVO-dag voor vormelingen in Haarlem
- >> 6 april 2013
Vorbereidingsdag begeleiders, WJD Rio
- >> 18 mei 2013
Diocesane vormselviering in Heiloo
- >> 1 juni 2013
Nachtelijke aanbidding in Langedijk
- >> 7 t/m 9 juni 2013
Vorbereidingsweekend voor deelnemers WJD Rio, (Be)leef je geloof! in Heiloo
- >> 13-31 juli 2013
Wereld Jongerendagen in Rio de Janeiro

Meer informatie:
www.jongbisdomhaarlem.nl

**JONGEREN
pastoraat**

Bisdom van Haarlem

West-Friese jongeren actief met Provider De Kaag

Kano'en, helpen in een verzorgingshuis, film kijken en moskeebezoek. Provider De Kaag start binnenkort voor het achtste jaar met nieuwe activiteiten voor jongeren.

Alle jongeren uit een gedeelte van West-Friesland, van Hensbroek tot aan Lambertschaag, worden per brief uitgenodigd voor Provider wanneer ze hun vormsel hebben gedaan. „Wij willen ze nog vormen tot jongvolwassenen en ze leren zich een mening of beeld te vormen”, zegt voorzitter Annemiek Blank. Provider is een initiatief van rooms-katholieke parochies in de regio. Wie een uitnodiging krijgt, mag vrienden meenemen die niet gelovig zijn. Geloven is geen voorwaarde voor deelname.

Laagdrempelig

Dit jaar schrijven deelnemers zich in voor onder meer een gps-tocht in Schoorl, een boeiend gesprek met Fred Omvlee en NL Doet. Bij dat laatste steken de jongeren de handen uit de mouwen om anderen te helpen. Dat onderdeel ging vaker mee en heeft veel indruk achtergelaten bij de jeugd die al bekend is met Provider. „Vorig jaar hebben we een balspel gedaan met mensen in verzorgingshuis De Schakel in Spanbroek. Dat was heel erg leuk”, zegt Romy Stuijt (14) uit Ursem. Vriendin Wen Kuilboer (14): „Mijn oma's wonen in een normaal huis, het was leuk om eens te zien hoe het er in zo'n verzorgingshuis aan toe gaat. De mensen waren heel blij met ons en dat voelt goed.” Ze gaat meedoen met alle activiteiten die Provider aanbiedt.

„Ik wil alles wel een keer hebben meegemaakt en hier krijg je die kans.” Activiteiten zijn veelal gratis of ze kosten een paar euro. „Zo willen we het laagdrempelig houden om mee te doen”, zegt Annemiek.

Het project richt zich op jeugd tussen de 11 en 18 jaar, maar in de praktijk blijkt dat vooral de categorie 11/14 jaar geïnteresseerd is. Thijs de Vries (11) uit Spanbroek doet voor de eerste keer mee. Hij gaat een moskee bezoeken. „Gewoon om te zien hoe islamieten leven in plaats van christenen.”

Meer informatie en aanmelding

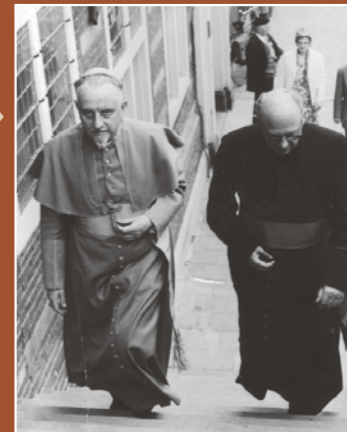
Provider heeft inmiddels 25 aanmeldingen voor de activiteiten, daar kunnen nog jongeren bij. Meer informatie >> www.providerdekaag.nl <

Samenwerking

Sinds een jaar werken Provider De Kaag en Provider De Goorn samen. Dit bevat prima: de jongeren vormen al snel één grote groep en ze maakten het samen erg gezellig.

Onbekende geschiedenis (66)

Van dhr. Kees Groenland, koster van de Sint Laurentiuskerk aan het Verdrunkenoord te Alkmaar, ontvingen we een foto van een voor hem onbekende bisschop, die samen met deken Johannes Theodorus Maria Kraakman de trap oploopt naar de ingang van het Stadhuis aan de Langestraat te Alkmaar. Zij gaan naar een ontvangst door het gemeentebestuur en burgemeester H.J. Wytema. Jan Kraakman (1905-1978) was pastoor-deken van de Sint Laurentiuskerk vanaf 21 september 1957 tot 18 augustus 1966. In deze periode moet de foto dus genomen zijn. Wie herkent deze bisschop? Stuur uw reactie naar Redactie Samen Kerk, t.a.v. dhr. Floor Twisk (archivaris), Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. Per e-mail kan ook via: >> ftwisk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

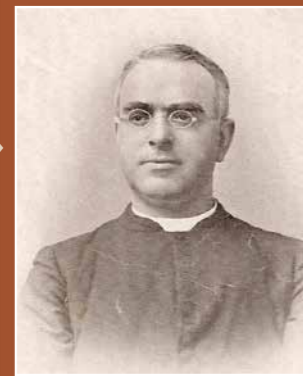
Onbekende geschiedenis (65)

Met een reactie van de Eerwaarde Zuster Gertrud Padberg, van de Congregatie van „De Voorzienigheid” te Heemstede, is duidelijk geworden dat de geestelijke op de rechterfoto Wilhelmus Henricus Josephus Willeman is. Hij werd geboren te Schiedam op 1 december 1857 en tot priester gewijd te Haarlem op 15 augustus 1884. Na een jaar als assistent werkzaam te zijn geweest in Wervershoof, werd hij in 1885 benoemd tot kapelaan, en later tot rector, van de Hubertuskapel van de Sint Jozefgezellen Vereniging te Amsterdam. Op 8 maart 1895 werd hij aangesteld als priester-directeur van de Congregatie van de Arme Zusters van het Goddelijk Kind en rector van het Gesticht „De Voorzienigheid”, eveneens te Amsterdam. Hij overleed op 22 mei 1909 in de nog jonge leeftijd van 51 jaar. Als priester was hij ook erg geliefd bij zijn collega's. Bij zijn uitvaartmis op 26 mei 1909 waren niet minder dan 60 priesters aanwezig. De geestelijke op de linker foto heeft nog niet geleid tot reacties. Daarom nu een herkansing. Wie herkent hem?

Onbekende geschiedenis (64)

Na enig speurwerk van de archivaris zelf is ook de naam van de tweede onbekende priester gevonden, dit met behulp van het tijdschrift „Sint Bavo”, het godsdienstig weekblad voor het bisdom Haarlem. Dit tijdschrift verscheen in de periode 1898-1956. In iedere jaargang staat rond 15 augustus een serie portretten afgebeeld van jubilerende priesters. Zodoende kwamen we ook de onbekende priester tegen. Het is Fredericus Michaël Karel van Kersbergen. Hij werd geboren te 's-Gravenhage op 26 september 1868 en tot priester gewijd op 15 augustus 1892. Hij was vele jaren kapelaan in de parochie van de H. Jozef te Haarlem (1892-1908), vervolgens pastoor te Nieuwveen (1908-1913) en tot slot pastoor van de parochie van de H.H. Nicolaas en Barbara („de Liefde”) te Amsterdam (1913-1928). Hij overleed op 21 februari 1928.

Verder ontvingen we nog een reactie van mw. R. Waldram-Raap uit Amsterdam, die heel goede herinneringen heeft aan de door velen zo geliefde pastoor Alink en de kerk van Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand in de Chasséstraat te Amsterdam. Ze is in 1957 in deze kerk getrouwd en koestert nog steeds de trouwreportage met fraaie foto's van het interieur van deze kerk. Deze pastoor Hermanus Joannes Martinus Maria Alink (1886-1947) noemden we al in de vorige editie van „Samen Kerk”.

P.S. Heeft ook u een onbekende foto van een kerkelijke gebeurtenis of een priester, pater of zuster en wilt u er meer van te weten zien te komen, dan kunt u deze opsturen naar de redactie van Samen Kerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. De foto ontvangt u zo spoedig mogelijk weer retour.

**UITVAARTVERZORGING
A. DE JONG**

sinds 1966 een vertrouwd gezicht
voor een uitvaart vanuit het bisdom

persoonlijke begeleiding vanuit een familiebedrijf

Alle persoonlijke en rituele wensen zijn mogelijk.

voor vrijblijvende inlichtingen: tel.: (020) 676 13 37
Cliostraat 42, 1077 KJ Amsterdam, dejong@uitvaart.nl
www.amsterdamuitvaart.nl

lid van de BGNU

uitvaartverzekeringen

Bouwadvies Groot Holland

Zelfstandig onderdeel van de
Monumentenwacht Noord-Holland.
Wij zijn gespecialiseerd in:

- Aan- en verkoopkeuringen
- Meerjaren onderhoudsplannen
- Adviezen over vergunningen en subsidies
- Kostenramingen en begrotingen
- Begeleiding, toezicht en opleveringskeuringen
- Bestekken en werkomschrijvingen

T: 075 6474586 F: 075 6474593
info@bouwadviesgroot holland.nl

Veerdijk 32, 1531 MS Wormer
Postbus 379, 1520 AJ Wormerveer

DE GESTOLEN BRON VAN ARSACAL

Tekeningen en teksten: Marieke Waterlander

19 LUPE EN THOM ZIJN MEEGENOMEN DOOR EEN PATROUILLE DIE IN HET LEEGLAND JAAGT OP OPSTANDIGEN. ZE WORDEN MEEGENOMEN NAAR HEDON, WAAR DE BETWETERS ZULLEN BEPALEN WAT ER MET ZE ZAL GEBEUREN.

20 CENTRAAL COMMANDO, HIER PATROUILLE 17, OVER!

22 DE PATROUILLE OVERLEGT MET HET CENTRAAL COMMANDO WAT TE DOEN MET DE GEVANGENEN DIE ZE HEBBEN OPGEPIKT. GEWONE WEGLOPERS WORDEN MEESTAL AAN HUN LOT OVERGELATEN, MAAR OPSTANDIGEN WORDEN ALTIJD GEVANGEN GENOMEN OMDAT ZE DIE GEVAARLIJK VINDEN. LUPE EN THOM ZIJN GEEN VAN BEIDE EN DAAROM WORDT BESLOTEN ZE EERST NAAR HET PSYCHFYSISCH LABORATORIUM TE BRENGEN OM ZE NADER TE ONDERZOEKEN.

21 PATROUILLE 17, HIER CENTRAAL COMMANDO, WE LUISTEREN, OVER!

23 EVEN LATER ZATEN ZE GEWASSEN EN GEKAMD IN DE ONDERZOEKS- RUIMTE VAN DE BETWETERS.

24 EQ, IQ, CITO, DNA ZIJN IN ORDE.

25 IK DENK DAT ZE VAN NUT KUNNEN ZIJN VOOR HET ALGEMEEN BELANG. IK ADVISEER ZE EERST IN HET LEERINSTITUUT TE PLAATSEN.

26 WIJ WILLEN HELEMAAL NERGENS GEPLAATST WORDEN.

27 JULLIE WILLEN WAT WIJ VOOR JULLIE BEPALEN, WANT WIJ WETEN HET BESTE WAT JULLIE EIGENLIJK WILLEN. DAT WORDT HIER NAMELIJK WETENSCHAPPELIJK VASTGESTELD.

28 WELKOM! IK BEN PENTO. IK BEN KLASSENHOOFD VAN KLAS 5. JULLIE ZIJN BIJ MIJ INGEDEELD. WE DOEN NU IQ-TRAINING. STRAKS GAAN WE SPORTEN.

29 THOM LOOPT WARM MET TWEE NIEUWE KLASGENOTEN. ZIJ VERTELLEN HEM DAT HEDON DE MOOISTE STAD IS, WAAR IEDEREEN ALTIJD GELUKKIG IS. 'S MORGENS WERKT IEDEREEN VOOR HET ALGEMEEN BELANG EN 'S MIDDAGS IS ER VOOR IEDEREEN VERMAAK. DE BETWETERS BEPALEN WAT BIJ IEDEREEN HET BESTE PAST. LUPE KRIJGT UITLEG OVER HET SPORTPROGRAMMA.

32 WAT DOET DIE MAN DAAR BIJ HET DOEL?

30 EN ALS JE NOU WAT ANDERS WILT?

31 ZO MOET JE NIET DENKEN, DAT IS OPSTANDIGEN- PRAAT, DAT IS GEVAARLIJK.

33 HIJ IS EEN CONTROLEUR. WIE NIET GOED MEE KAN KOMEN OF NIET BLIJ IS GAAT NAAR DE SANEERAF- DELING. PAS OP VOOR HEM.

WORDT VERVOLGD...